

**„Главатарят, който искал
да плени месечината“
*Турска народна приказка***

Източник: Интернет

В този урок ще научите:

- кои са непознатите думи в приказката;
- кои са епизодите в приказката;
- какво ни разказва приказката „Главатарят, който искал да плени месечината“;
- сюжетът и героите;
- защо приказката е вълшебна;
- вълшебната сила на доброто;
- обобщение.

Какво ни разказва приказката „Главатарят, който искал да плени месечината“?

Разказвачът

Първото, което ни казва разказвачът на турската народна приказка, е, че това, което ще прочетем или ще чуем, е именно приказка: *„Дали е било, или не е било – ходжата знае, той да ни каже. Пък и приказката да е измислена, добре е намислена, с нея нощта се скъсява, умората отминава и грижата се забравя“*. Народният разказвач не се наема да твърди дали разказаното е истина, или красива измислица, дори шеговито препраща слушателите към някой друг (*„ходжата знае, той да ни каже“*). Защото не е важно дали събитията в сюжета са се случили наистина, а това, че са талантливо измислени и разказани. И че приказката ни позволява да се справим с ежедневните трудности, да отдохнем от умората и да опознаем един друг свят, в който справедливостта тържествува и всеки си получава заслуженото.

Сюжетът и героите

В началото приказката рисува пред очите ни един прекрасен свят. В центъра му стои хубавицата, която – по думите на стария мъдрец – има „животворна сила“. Нейните коси, устни, лице и ръце създават блага, обилие и сладост. Както самата природа, тя е способна да осигури живота на всички – затова и щедрият ѝ баща събира хората около нея. Така възниква щастливият град, в който хората са добри, сити, спокойни и радостни.

Светът се променя, защото главатарят пожелава да има всичко това само за себе си. Той е завистлив, жесток и глупав. А нелепата му битка за пленяването на месечината води до поражение и до загуба на собствената му армия. Едва след поражението главатарят е способен на по-правдива самооценка: *„Моята самонадеяност напразно пожертва храбрите ми воини. Горко ми...“*. Само че за такава равносметка е вече късно – остатъците от разбитата армия са прогонени от гражданите и благодатният живот се завръща в града.

Защо приказката е вълшебна?

В една съвсем реална ситуация от миналото сюжетът се преобръща, когато старият мъдрец дава на главатаря съвета, който ще доведе до неговото унищожение – изпраща го да плени месечината. Самонадеяният, но глупав завоевател губи битката със звездите, а доброто и справедливостта отново се възцаряват в света. Ситуацията е наистина вълшебна – звездите разгромяват армията на главатаря.

Вълшебната сила на доброто

Вълшебна е и „животворната сила“ на девойката:
*„...от устата ѝ, като се засмее, зрели плодове падали и
който вкуси от тях, животът му се продължавал, а
болникът – оздравявал; от бузите ѝ – ален гюл-
трендафил капел, та всичко край нея ухаело; водата да
напие, на сладък шербет ставала; дива къпина да
докосне, мигом се превръщала на лозова пръчка,
отрупана от грозде кехлибар.“*
Вълшебството, изобилието и красотата не са за
жестокия главатар – те съществуват само в един
свободен свят без смърт и разрушение. Въпреки
кървавото завоевание злото не успява да постигне
своето.

Обобщение

За приказката

„Главатарят, който искал да плени месечината“ е турска народна вълшебна приказка.

Герои на доброто

Девојката, която има вълшебна „животворна сила“, подобна на самата природа; баща ѝ, който събира хората и така възниква щастливият град на благоденствието и спокойствието.

Героят на злото

Завистливият и зъл главатар, който превзема и разрушава щастливия град, за да плени девојката и богатството на вълшебната ѝ дарба.

Поражението на злото

Въпреки кръвта и насилието главатарят не притежава желаното – в плен на злото девојката губи скъпоценната си животворна дарба.

По съвета на мъдреца (който всъщност изпраща злодея към неговото унищожение) главатарят трябва да плени месечината и армията му е разгромена от звездите.

Основна идея

Дори и временно да победи доброто, злото никога не може да постигне целта си. Винаги има нещо по-голямо от злото, което го довежда до поражение и възстановява доброто и справедливостта в света.

